2454
M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA
Hirlap-Könyvtár
Növedéknapló
1898. év. 1636.

VI. évfolyam. Budapest 1898. január 1. 1. szám.

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó 1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenkint lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESITŐJE.

FELADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VII., Károly-körut 7. sz.
hova az előfizetési összegek valamint a beiratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM. Uj év. — Nagy- és kisárus-szakértők. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetés.

Uj év.

A század vége felé közeledvén, ha visszatekintünk azon ujitásokra, találmányokra, mikben e század oly gazdag volt, önkéntelenül szemünkbe ötlenek minden téren a nagy kulturális intézmények is. Voltak a mult századokban időszakok, a mikor a művészet, tudomány és kereskedelem világitó fáklyája fénynyel árasztotta be az egész világot; valamint voltak olyan időszakok is, mikor elementáris csapások vagy háboru a tudomány-, művészet- vagy kereskedelemnek már-már rügyedző ágacskáit megsemmisitette, mire az emberi elme ujra kezdte kulturális munkájának folytatását.

Mi, e 19. században voltunk hivatva arra, hogy a régi idők feledékenységét jóvá tegyük és aránylag kis ido alatt a kulturális előrehaladást sok század munkájával gazdagabbá tenni.

Igen kiváló példa erre a könyvnyomdászat, melynek teljes művészi kibontakozása e század munkája. A könyvnyomdászatot és a vele szoros kapcsolatban lévő hirlapirást bátran nevezhetjük e kulturális munka fáklyavivőjének, mely csak e kölcsönzött fénynyel volt képes ennyire hatalmassá lenni. A mikor még csak egyesek, vagy egy igen kis kör vehetett tudomást valamiről, nem virágozhatott ugy a művészet, állambölcselet, tudomány, főleg pedig a kereskedelmi tudomány, mely ma a nyomdafesték áldásos működése következtében nagyban virágzik.

Nagy befolyással volt a kereskedelem, művészet és ipar felvirágzására a szakhirlapirodalom, mely az utóbbi 25 év alatt körülbelül az összes szakmákban elhatalmasodott. És valóban nincs olyan szakközlöny, a mely nem lenne egy vagy más irányban hasznos tevékenységű. A szakközlöny szélesbiti az érdekelt olvasó látókörét, vigyázva összehordogatja a köveket egyenkint, mely a hatalmas épülethez szükséges, tanit, harczol, megvéd, szóval hasznos ép ugy egyesekre, mint az összességre nézve és miután czélja, hogy egy bizonyos szakmát a lehető legmagasabb niveaura hozzon, szolgálja és előmozditja a kulturát is. Ha egyesek a propagált eszmék fölé helyezik magukat, se baj, a szaklap, melyet szakemberek olvasnak és irnak, megköveteli az eszmecserét s ennek következményei a javitások minden téren, a tudomány, művészet és kereskedelem felvirágozása.

Ezen szempontból indultunk ki lapunk alapitásánál. Előttünk volt egy szakma, melyet az ország 42.000 polgára művel, olyan polgárok, kiknek eddig még nem volt menedékhelyük, de veto-joguk sem, ha érdekeiket érintették s szükségük volt szócsőre is, hogy illetékes helyen meghallják panaszukat, kérésüket. Ehhez járult még, hogy az elárusitás nagyon szomoru képet nyujtott és minden ujitás az árusok hátrányára szolgált s hogy inkább rosszabbodott, mint javult a helyzet.

Feltétlenül szükségesnek tartottuk tehát egy szakközlöny létesitését, tekintetbe véve az árusok lekötelezett helyzetét a dohány-egyedárusággal szemben, mely a tiszta igazságot sokkal inkább mondhatja ki, mint maguk az árusok. Nem feledkeztünk meg a nehézségekről sem, melyek mindenütt elénk fognak torlódni, miután feladatunk volt mindkét fél megelégedését kivivni. Még egyet kivánunk megemliteni, a mi annak idején arra ösztönzött, hogy e szaklapot kiadjuk, t. i. a nagyárusokat a többi nagykereskedők sorába kivántuk sorozni, kik eddig nem tartották a nagyárus üzletmenetét a magukéval egyenrangunak; valamint azon óhaj is, hogy a nagyárust az államkincstár azon üzletembernek tekintse, kik a dohányáruk óriási forgalmát, évente 50 millió frt értékben, a legkiválóbb módon elősegitik. Szemünk előtt volt továbbá, hogy a kisárust ugy a felettes hatósága, valamint a publikum is azon tiszteletben részesitse, melyet minden tisztességes, törekvő és szorgalmas kereskedő megkövetelhet.

Minden pártatlan ember kritikájára bizzuk annak megitélését, vajjon azelőtt is minden ugy volt-e, mint most. Bárki is megmondhatja, a ki e szakmát már évekkel ezelőtt is ismerte, hogy vajjon nem észlelhető-e mindenütt előmenetel. Hogy a „Dohányárusok Közlönye“ ehhez mennyiben járult, azt nem akarjuk itt jelenleg firtatni. Szerénységünk azonban annyira nem mehet, hogy, főleg a nagyárus urakat, arra ne figyelmeztessük, miszerint törekvéseinket nem méltányolták annyira, a mennyire az a saját érdekükben szükséges lett volna. Magyarország szakközlönyeinek számát egygyel szaporitottuk, a mely a többihez méltán sorakozhatik. Főleg a nagyárusok hasznára van ezen publicistai tevékenységünk. Csakis a vak tagadhatja ezt, vagy a ki ezen szakmával nem törődik. Fájdalom, még vannak olyan árusok, kiket az összeség baja nem érdekel és stoikus nyugalmukból csak akkor serkennek kissé életre, a mikor az ő házuk ég. Titkos irigységgel nézzük gyakran ama szakközlönyöket, melyeknek olvasói az alsó néposztályból kerülnek ki s csodáljuk, hogy mily szivósan és kitartóan segélyezi szellemileg és anyagilag az ő közlönyét. Szándékunk csak az volt, hogy rámutassunk azon tényekre, melyekkel az előrejutás igen bajos s jelezzük ama hálátlanságot is, melyet egy lappal szemben mutatnak, a mikor tudják egyszersmind azt is, hogy nem igen hoz az arany gyümölcsöt, egy oly szakmában, melynek az összes szakmák között talán leginkább volna arra szüksége, hogy a publicistika előre segitse.

Egyszersmind kötelességünknek tartjuk, hogy köszönetet mondjunk ama nagyszámu előfizetőinknek s olvasóinknak, kik kezdettől mindig oldalunk mellett voltak, hogy ujabb meg ujabb olvasókat s előfizetőket gyüjtsenek az ő ügyük képviselőjének, a „Dohányárusok Közlönyé“-nek. Ezen lap ma a 6. évfolyamába lép s visszatekintve, büszkén mutathat ama tényekre, melyek itt lettek először megpenditve s ugy valósultak meg. A „Dohányárusok Közlönye“ továbbra is a jó ügy szolgálatában marad, mint az igazság barátja s a basáskodás ellensége.

Üdvözöljük tehát olvasóinkat ez év kezdetén, üdvözöljük a nekünk mindenben segédkezet nyujtó hivatalnoki kart. Áldassék ama kéz, mely az igazság, az előrehaladás és humanitás szolgálatában működik.

Boldog ujévet!

Nagy- és kisárus-szakértők.

Ama üdvös tény, hogy a m. kir. dohánymonopólium a gyártás és eladás ügyét egymással oly szoros kapcsolatba hozza, eszünkbe juttat egy általunk évekkel ezelőtt eredmény nélkül vitatott témát.

Régelmult időkben, amidőn még nálunk az osztrák dohányegyedáruság létezett, szükségesnek látták időről-időre a pénzügyi biztosságokhoz kérdőiveket küldeni, hogy egyik-másik fajtát miért nem szeretik.

Tudomásunk szerint ezen praxist meg is tartották mind e mai napig, de mindinkább kevesebb meg kevesebb lett és a lehető legkönnyedébb módon feleltek is reá. Igy pl. évek előtt, a $^1/_2$ kros czigaretták kiadásánál az árudákban kiadatott a rendelet, miszerint kérdezzék meg a vevőktől, hogy ezen fajták hogy izlenek. Miután azonban ezen czigaretták consumálói leginkább ama kiskoru emberekből áll, kik még a szopás és a czigarettázás között vannak, a felelet semmiképen sem lehetett kedvező, miután tudvalévő dolog, hogy az első czigaretta sohasem jó. Igy még több példát emlithetnénk, a hol e kérdések elé sok akadály gördült, mert nem volt a helyes forrás, melytől a helyes feleletet elvártuk s miután ezen módja a szakvélemény kikérésének nagyon helytelen.

Ezért iditványoztuk annak idején, hogy az ország jelentősebb kis- és nagyárusai közül nehányat nevezzenek ki, a kik aztán időről-időre szakvéleményöket a kérdezett fajtákról beadnák. S miután az árusok a leghivatottabbak arra nézve, hogy véleményt mondjanak valamely gyártmány jóságáról, egy fajta forgalmi csökkenéséről stb., az ügynek ez nagy hasznára lenne.

Minden szakmában vannak ma szakértők, kik szakmájuk legelőkelőbb képviselői s igy évek óta sikerrel működnek e téren. Csodálatos, hogy az állam e legnagyobb és legjövedelmezőbb kereskedelmi ágánál nem akarják ezt megvalósitani. Talán nem hisznek eléggé az árusok lelkiismeretében, vagy talán azért, mert mindent, a mi e szakkal összefügg, hivatalos titokként szigoruan őrzik, az okot valóban nem tudjuk. Azt semmi esetre sem concedálhatjuk azonban, hogy azért nem létesitették ez intézményt, mert arra még szükség nem volt. Ennek szükségessége nyilvánvaló s nem értjük, hogy eddig még nem létesült, miután még csak pénzbe sem kerül. Reméljük azonban, hogy ezen ujitás is, mint sok más, nemsokára létrejön.

Kár, hogy ezen ujitás, melyet gyorsan kellene létrehozni, majd csak akkor létesül, amikor már a legnagyobb szükség kényszerit rá. Ha majd a forgalmi kimutatásokban a számok mindinkább kevesebbet fognak mutatni, majd akkor.

De hát vajjon mire várunk?

Vegyesek.

A magunk ügyében. Lapunk 6 évfolyamának 1. száma ime meghozza a német szöveget is. Ezen nyitás oka főleg az volt, hogy az ország különböző részéből kaptunk erre nézve felszólitást. Fölöslegesnek tartjuk megemliteni, hogy tisztán az ügy érdekében cselekedtünk eme változtatásnál, miután a dohányárusok nagy része német vidéken lakik, miáltal ezeknek is lehetővé van téve a kitüzött czél érdekében való küzdés. A hazafias czél, melyet szemünk elől soh'se tévesztünk, miután nem szenved csorbát, miután a németül olvasó a már egyszer olvasottat nyelvünkön utánolvashatja s igy a szeretett magyar nyelvet megtanulja. Reméljük, hogy ezzel az ügy is, meg a „Dohányárusok Közlönye“ is csak nyerni fog s olvasóink sorába ezentul még többen fognak sorakozni. Előre is fogadják üdvözletünket!

Trabucco. Nem tudjuk, hogy hol termett ama dohány, melyből a Trabucco készült, de sejtjük. A mező ama részén bizonyosan megszakadt nehány gázcső és inficiálta az egész környéket, miután azonban ezen terület termékenyitésére kanálisczső is szükséges, valószinű, hogy az is megszakadt s ezen körülményről jó ideig nem tudtunk semmit. Mindehhez járul még, hogy ezen területek jó ideig szemét lerakódó helyül szolgált a cserzőknek. Csakis igy képzelhető el, hogy ott olyan dohány termett, melynek aromájában megtaláljuk a gáz, kanális, bőr és több emberi és állati hulladék szagát. Fájdalom, ezen szagok nem egyesülnek egy egységes arómává, miután ez esetben mégis egy elviselhető szagot éreznénk, ellenkezőleg ezen szivarok szivásánál megemlékezik az ember a fennt emlitett többféle aromáról, valamint arról is, hogy a természetben semmi sem vész el. Azon Trabucco, melyet egy év óta szivunk, megérdemelné a kivitelt. Minálunk ugy látszik nem igen értik és nem is akarják elismerni. Ezen nézet kifejezését hallják a dohányárusok nap nap után oly hizelgő kivánságok kiséretében, melyeket reprodukálni nem akarunk s melyek teljesitése bennünket szomoruan érintene. Egy kivánságunk azonban igenis van s ez az, hogy ezen fenntemlitett dohányból készült Trabuccokat semmisittesse meg a m. kir. dohány-jövedéki igazgatóság, hogy a régi Trabucco hirneve, mely oly sok éven át fentartotta magát, csorbát ne szenvedjen. Ugy hisszük, hogy evvel a kincstár csak nyerne, miután a Trabucco ez idei forgalma sokkal kevesebb, mint a mult évi. Még egy kivánságunk lenne t. i., hogy a megsemmisités ne történjék tűz által, de ha igen, az esetben tudósitsanak bennünket, hogy oly helyre meneküljünk, a hová ez az elviselhetetlen szag nem terjed.

Az osztálysorsjegyek, melyek forgalma az első osztályban igen nagy volt, sok árust arra birt, hogy utána rendeljen fix számlára. Már a második osztálynál kevesebben vettek s most a harmadik osztálynál még kevesebben, miután a sorsjegyek sokkal drágábbak. Nem kétkedünk, hogy ez a többi huzásnál még fokozottabb mértékben lesz igy. Ezzel szemben figyelmeztetjük az árusokat, miszerint a második sorsolásnál járjanak el igen elővigyázatosan és ne beszéltessék reá magukat beszédes ügynököktől nagyobb mennyiségű sorsjegyek átvételére. Valószinüieg már a legközelebbi időben fognak ilyen ügynökök jetentkezni, hogy az árusokat a maguk részére biztositsák. Az első sorsolás alkalmával láttunk egy pár ilyen vétel és átviteli szerződést, melyek az illető árusok czélszerütlen gondolkodását legjobban jellemzi. Gondolják meg, hogy fix számlára még a legutolsó pillanatban is kapnak sorsjegyet, de a czéget igenis meg kell választani, a melytől sorsjegyet vásárolunk.

Kereskedelmi szerződés Japánnal. Azok a tárgyalások, melyek Ausztria-Magyarország és Japán meghatalmazottai között majdnem két esztendőn át folytak, végre, mint a félhivatalos Fremdenblatt jelenti, megállapodásra vezettek és a meghatalmazottak már alá is irták a szerződés tervezetét. Japán és Ausztria-Magyarország kereskedelem politikai viszonyát az 1868. okt. 19-én kötött szerződés szabályozta, mely azonban minden esztendőben megváltoztatható volt és semmiféle vámkedvezményeket nem nyujtott. Minthogy azonban Japán időközben a legtöbb kedvezményen alapuló szerződéseket kötött, Ausztria-Magyarországra is szükségessé vált, hogy Japánhoz való kereskedelempolitikai visszonyát ujjáalakitsa A tárgyalásoknál az okozott sok nehézséget, hogy Japán a vámkedvezményeket ahhoz köti, hogy az illető áru kivitele egy bizonyos összeget érjen el. Ezt pedig bajos volt kimutatni, mert Ausztria-Magyarország japáni kivitelének legnagyobb részét külföldi kikötők és külföldi bizományos czégek közvetitik. Ezek a nehézségek azonban megszüntek és az uj szerződés már Ausztria-Magyarországnak vámkedvezményeket is biztosit, többek között zsmáncolt edény, lámpa, fabutor, üveg és porczellánárukra nézve. Az uj szerződésnek a legtöbb kedvezmény biztositására vonatkozó része a ratifikálás után 6 hónap mulva, a többi megállapodások épen ugy mint a többi államok szerződései csak akkor lépnek életbe, ha Japánban életbe lépnek az igazságügyi reformok.

Száz esztendős adósság. Pest város tanácsa a mult században könnyen segitett magán, ha a pénztárából kifogyott a pénze. Kidoboltatta Pesten és Budán, hogy a kinek kölcsön adni való pénze van, az vigye a városházára, a hol szivesen fogadják. 1796. áprilisában is dobszó mellett adták közhirré, hogy Pest városának kiürült a pénzes fiókja. Egy budai polgár, Kietreiber Antal, 2100 forintot vitt a tanács segitségére s 1796. ápr. 13-án megkötötték a kölcsön levelet, a mely szerint Kietreiber Antal öt százalékot kap a pénze után. Kietreiber halála után fia, Kietreiber Ferencz vette föl a kamatokat 1879. julius elsejéig. Azóta senki sem jelentkezett a kamatért. A főszámvevő most előterjesztést tett a tanácsnak, hogy az előjáróság utján kutassák ki Kietreiber törvényes örököseit s fizessék vissza a 2100 forint adósságot, mert az nagyon drága pénz.

Szerkesztői üzenetek.

A. B. R.-ben. Kaptuk levelét, de tartalmát nem értettük meg. Mit ért ön biz. eng. nagyáruda alatt? Ki adja meg ehhez a a privilegiumot? Talán ön találta föl a nagyárudák institutióját?

K. T. Sz.-ben. Nem ismerünk ily rendeletet s kétkedünk abban, hogy ilyen létezik.

W. W. P.-ben. Régi dolog, hogy erőszakkal semmire sem megyünk. Minden jogtalanságnak meg van a törvényes orvossága.

H. K. Bpest. Ha öntől függne, minden házban lenne dohányáruda; arról azonban mások gondoskodnak, hogy ez igy ne legyen. Ha önnek magának lenne trafikja, nem beszélne igy.

Sch. M. Bpest. Erről az ön kerületének pénzügyi biztosa világosithatja fel.

F. J. Bpest. Nálunk mindenkinek meg van az a szabadalma, hogy bolond legyen. Ezért azt az illetőtől nem veheti rossz néven.

Segédszerkesztő: **Heltai Nándor.**

Deutscher Theil.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT. Ein neues Jahr. — Gross- und Kleintrafikanten-Experten. — Vermischtes. — Briefkasten der Redaktion. — Annonce.

Ein neues Jahr.

An der Neige des Jahrhunderts stehend und einen Blick zurückwerfend auf die Errungenschaften die dasselbe zu verzeichnen im Stande ist, drängt sich Jedem der immense Fortschritt auf allen Gebieten kulturellen Schaffens ganz von selber auf. Gab es auch in früheren Jahrhunderten häufig Epochen, wo das Feuer künstlerischen, gelehrsamen, handelswissenschaftlichen und industriellen Strebens mächtig flackerte, so zerstörten nicht selten elementare und kriegerische Ereignisse die keimende Saat und stets von Neuem begann der menschliche Geist sein kulturelles Werk zu beginnen.

Unserem, dem neunzehnten Jahrhundert, war es vorbehalten, die Versäumnisse längst verschwundener Zeiten einzuholen und in einem verhältnissmässig geringen Zeitraume den kulturellen Fortschritt um viele Jahrhunderte vorwärts zu zu bringen.

In hervorragender Weise hat hiezu die Buchdruckerkunst, deren eigentliches Entfalten in dieses Jahrhundert hineinfällt. beigetragen. Die Buchdruckerkunst und die mit ihr in engster Verbindung stehende Presse könnte man als Fackelträger bei dem grossen Kulturwerke bezeichnen, das sich nur durch das verliehene Licht so mächtig emporzuschwingen vermochte. Das was in früheren Zeiten Einzelnen oder höchstens einem sehr beschränkten Kreis zur Kenntniss gelangen konnte, das erfahren heute Millionen Menschen vermittelst der Druckerschwärze und die segensreichen Folgen davon dokumentiren sich in zahllosen Bethätigungen staatsmännischer Weisheit, künstlerischen und gelehrten Wirkens, humanen Strebens, aber allen voran handelswissenschaftlichen und industriellen Fortschrittes.

Eine Errungenschaft von mächtigem Einflusse auf Handel, Industrie, Kunst und Wissenschaft ist die Fachpresse, die in den letzten 25 Jahren sich so ziemlich sämmtlicher Fächer bemächtigt hat, Fächer, denen an ein Gedeihen ihrer mannigfachen Interessen gelegen ist. Und in der That! Es gibt kein einziges Fachblatt, das nicht in irgend einer Weise nützlich wirken würde. Das Fachblatt erweitert den Gesichtskreis des hiefür empfänglichen Lesers, es trägt sorgsam die Steinchen zusammen die zur Aufführung des Gesammtbaues nothwendig sind, es belehrt, es kämpft, es vertheidigt, kurz es nützt ebenso dem Einzelnen, wie der Gesammtheit und da es ein bestimmtes Fach auf die möglichst erreichbare Höhe zu bringen bestrebt ist, dient es auch in eminenter Weise der Kultur. Mag der Einzelne auch häufig sich in seinem Eigendünkel über die propagirten Lehren stellen, was thut's? Ein Blatt, das von Fachinteressenten gelesen wird, fordert unwillkürlich den Gedankenaustausch heraus und die Konsequenz dessen äussert sich in manigfachen Verbesserungen, Neuerungen und fortschrittlichen Wirkens.

Von diesem Gesichtspunkte aus haben wir auch die Begründung unseres Blattes seinerzeit betrachtet. Wir sahen vor uns einen Beruf, dem nicht weniger als 42,000 Staatsbürger angehören, Staatsbürger, die bisher keinen Zufluchtsort hatten, wenn ihre Interessen tangirt wurden, und die eines Sprachrohres bedurften, um ihre Wünsche geeigneten Ortes zu Gehör zu bringen. Dazu kommt noch der Umstand, dass es auf dem Gebiete des Verschleisswesens so ziemlich trostlos aussah, dass jede Neueinrichtung zum Nachtheile der Verschleisser geschaffen wurde dass nichts verbessert, vielmehr ver, schlechtert wurde. Wir fanden es für dringend nothwendig, gerade in Anbetracht des Abhängigkeitsverhältnisses, in welchem die Verschleisser zu der Tabak-Regie stehen, ein Organ zu schaffen, das eine offenere und freiere Sprache zu führen weit mehr in der Lage ist, als es die Verschleisser vermögen. Wir verkannten die Schwierigkeiten keineswegs, die sich uns allenthalben entgegenstemmen werden, zumal wir auf beiden Seiten zu wirken die schwere Aufgabe hatten. Und noch Eines hätten wir zu erwähnen, was uns zur Herausgabe dieser Blätter seinerzeit bewog. Es war der Wille. den Grosstrafikanfen in die Reihe jener Grosshändler eingefügt zu sehen, die bisher ihr geschäftliches Wirken nicht gleichwerthig mit den ihren betrachteten; der Wunsch, die Grosstrafikanten von Seite des Finanz-Aerars als diejenigen Geschäftsleute betrachtet zu sehen, die den horrenden Absatz der Tabakprodukte im Betrage von 50 Millionen Gulden in hervorragender Weise fördern. Wir hatten ferner vor Augen, dass die Kleinverschleisser sowohl von Seite der Behörden, als von Seite des Publikums jener Achtung würdig gehalten werden sollen, die ein fleissiger, strebsamer, ehrenhafter Beruf zu fordern berechtigt ist.

Wir überlassen es jedem Unbefangenen darüber ein Urtheil abzugeben, ob dies alles auch früher so war, wie es heute ist. Wir überlassen es Jedem. der diese Branche auch vor Jahrzehnten gekannt hat, sich ein Urtheil zu bilden, ob nicht Vieles besser geworden, ob nicht überall ein Fortschritt sichtbar, wohin man blickt. Inwieferne der „Dohányárusok Közlönye“ hiezu däs Seinige beigetragen, das unterlassen wir bescheidenerweise hier zu erörtern. Keineswegs aber darf unsere Bescheidenheit so weit gehen, dass wir vornehmlich den Herren Grosstrafikanten den Vorwurf ersparen könnten, dass sie unsere Bestrebungen nicht in jenem Masse würdigen, wie es in ihrem eigenen Interesse Noth thäte. Wir haben Ungarns Fachpresse durch ein Blatt vermehrt, das der modernen Publizität würdig aingereiht werden kann. Namentlich die Grosstrafikanten sind es, denen diese publizistische Thätigkeit in reichem Masse zu Gute kommt. Nur wer mit Blindheit geschlagen, oder Derjenige, den der Beruf und alles was drum und dran hängt nicht kümmert, wird diese Thatsachen leugnen. Leider gibt es ja noch immer einen grossen Theil solcher Verschleisser, die nur dann aus ihrer Gleichgiltigkeit gerüttelt werden, wenn, wie dies in früheren Jahren häufig geschah, ihr eigenes Interesse gefährdet erschien. Dann freilich ist man zu jedem Opfer sehr gerne bereit, doch früher nicht. Mit Neid sehen wir häufig auf das Gedeihen solcher Fachblätter, deren Berufsträger zu der geringsten Klasse des Proletariats zählen und bewundern, mit welcher Anhänglichkeit und Ausdauer dieser Plebs seine Presse in jeder möglichen Weise unterstützt. Doch wozu sollen wir weiter über Dinge sprechsn, die Jedermann ohnehin kennt. Unsere Absicht besteht lediglich darin, jene Thatsache zu kennzeichnen, wodurch ein Vorwärtsschreiten nur schwer möglich ist und jene Undankbarkeit zu brandmarken, mit welcher einem Blatte begegnet wird, das sich in warmer Weise bemüht — ohne irgendwie goldene Früchte zu erwarten — für die Interessen eines Standes einzutreten, der es wahrlich unter allen Berufsklassen am Nöthigsten hat, dass sich eine Publizistik derselben annimmt.

Gleichwohl können wir es uns nicht versagen, jener wackeren Schaar Anhänger, die seit Begründung unseres Blattes treu zu uns stehen, die es nicht unterlassen, wo es nur angeht dem Blatte neue Anhänger zu werben. unseren besten Dank auszusprechen. Das Blatt, welches heute in den sechsten Jahrgang seines Bestehens tritt, hat seine Existenzberechtigung nicht nur erwiesen, sondern es kann auch mit gerechtem Stolze auf solche Schöpfungen zurückblicken, die dadurch ins Leben traten, weil sie hier angeregt wurden. Der „Dohányárusok Közlönye“ wird daher auch ferner im Dienste der gerechten Sache wirken, er wird unbekümmert nm die Indolenz solcher Leute, die, dank irgend eines günstigen Geschickes, nicht darauf angewiesen sind, ihre Berufsinteressen zu wahren, auch ferner ein Freund jeder Gerechtigkeit, ein Feind jeder Ueberhebung, jeder Paschawirthschaft sein. Und so begrüssen wir zu Jahrbeginn alle unsere geschätzten Leser, indem wir ihnen aus der Tiefe unseres Herzens Glück wünschen. Und so wünschen wir auch, in dankbarer Anerkennung der uns zu jeder Zeit in liebenswürdiger Weise unterstützenden Beamtenschaft, dieser ein frohes glückliches Jahr. Möge der Segen auf jegliche Hand ruhen, die im Dienste der Gerechtigkeit, des fortschrittlichen Gedeihens, der Humanität wirksam ist!

Prosit Neujahr!

Gross- und Kleintrafikanten-Experten.

Die rege Thätigkeit, welche die k. u. Tabak-Regie entwickelt, indem sie die Tabak- und Zigarren-Fabrikation mit dem Verschleisswesen eng einander zu knüpfen Willens ist, dieser Umstand bewegt uns nochmals auf ein Thema zurückzukommen, das wir vor Jahren des Öfteren erfolglos besprachen.

In längstvergangener Zeit, als das österr. Tabakmonopol in Ungarn existirte, empfand man das Bedürfniss, von Zeit zu Zeit an die Finanz-Commissariate Fragebogen zu senden, des Inhaltes, warum diese oder jene Sorte im Verschleisse zurückgehe, oder ob eine neueingeführte Sorte sich der Beliebtheit erfreue etc.

Unseres Wissens nach wurde diese Praxis beibehalten, nur mit dem Unterschiede, dass diese Fragebogen immer seltener wurden und häufig in sehr leichtfertiger Weise beantwortet, an die Absendestation zurückgelangten. So wurde z. B. vor Jahren bei Ausgabe der Zigaretten á $^1/_2$ Kreuzer in den Trafiken der Auftrag ertheilt, die Kunden, welche diese Sorten consumiren, um ihre Meinungsabgabe bezüglich Güte derselben zu befragen. Da jedoch diese Klasse von Kunden zumeist aus minorennen Leuten besteht, die noch zwischen der Saugflasche und der Zigarrette schwanken, konnte dieses Ziel nicht erreicht werden, zumal die Antwort dieser Herrschaften nicht günstig gelautet hätte, nachdem die erste Zigarrette bekanntlich schlecht anschlägt. Und so könnten wir auch noch andere Fälle anführen, wo der Wunsch, die Güte eines Fabrikates zu eruiren, auf manigfache Hindernisse gestossen war, denn stets war es die unrechte Quelle bei der man Nachforschungen hielt, ganz abgesehen davon, dass diese Art der Experten-Abgabe eine höchst unpraktische ist.

Aus dem Grunde haben wir auch, wie erwähnt, schon des Öfteren den Wunsch geäussert, dass eine Anzahl der bedeutendsten Gross- und Kleinverschleisser Ungarns ernannt werden mögen, welche von Zeit zu Zeit ihre Meinung in derlei Dingen abzugeben hätten. Die solcher Art ernannten Experten würden gewiss ihre Aufgabe sehr ernst erfassen und ausführen, und da sie Diejenigen sind, welche am berufensten erscheinen über Verschleissverhältnisse, die Güte eines Fabrikates, den Grund eines Rückganges einer Sorte Auskünfte zu ertheilen, so wäre der Sache ein nicht unterschätzender Dienst erwiesen.

Auf allen Gebieten der staatlichen Verwaltung, so die dem Kultus-, Handels-, Justiz- und Ackerbauministerium unterstehenden Fächer, gibt es heute Experten, die aus den vornehmsten Berufsträgern rekrutirt, seit Jahren schon mit Erfolg ihres Amtes walten. Und merkwürdig, gerade auf diesem grossen, einträglichsten industriellen Gebiete der staatlichen Verwaltung will man sich zu dieser Ansicht nicht bekennen. Ist es, dass man das Verständniss und das Fachwissen der Grosstrafikanten unterschätzt, oder ist es, weil man fast alles, was mit Tabak und Zigarren nur irgend in Berührung kommt, ängstlich, als ein Amtsgeheimniss hütet, wir wissen den Grund nicht. Keineswegs wollen und können wir aber annehmen, dass man eine solch bequeme, praktische und nutzenbringende Institution aus dem Grunde nicht schafft, weil man die Nothwendigkeit dessen nicht einsieht. Wie wir oben erwähnt haben, liegt diese Nothwendigkeit auf der Hand und so nahe, dass wir es nicht begreifen können, warum man sich so lange weigert, eine für das Tabakmonopol unerlässliche Neueinrichtung zu schaffen, die zudem noch keinerlei Kosten verursachen wurde.

Doch, wir hoffen, dass auch diese Neuerung gleich so Mancher, die wir in Anregung gebracht haben, eingerichtet werden wird.

Es ist nur Schade, dass man Dinge, die nur rasche Erledigung erheischen, erst dann als richtig anerkennt, wenn bereits die dringendste Nothwendigkeit sie herausfordert und deren Ausführuug nicht mehr aufschiebbar ist. Wenn die Ziffernkolonnen in den Ausweisen über den Verschleiss immer mehr zusammenschrümpfen sollten, dann erst wird die Dringlichkeit erwiesen sein. Doch, wozu soll man so lange warten?

Vermischtes.

In eigener Sache. Die vorliegende Nummer 1 des 6. Jahrganges unseres Blattes bringt auch den deutschen Text des Gesammtinhaltes. Zu dieser Neuerung hat wesentlich der Umstand beigetragen, wonach uns aus manchen Theilen des Landes Wünsche zugingen, diese Aenderung vorzunehmen. Wir halten es für überflüssig zu erwähnen, dass wir lediglich im Interesse der Sache handeln, wenn wir das rein ungarische Blatt auch mit deutschem Texte versehen, indem ein wesentlicher Theil der Gross- und Kleintrafikanten in deutschsprechenden Gegenden sesshaft ist und wir dadurch auch diesen Verschleissern Gelegenheit bieten, sich uns und unseren zu verfolgenden Zwecken anzuschliessen. Der patriotische Geist, den wir bei Verfechtung unserer Ansichten und Zwecken zum Ausdruck bringen, bleibt derselbe, wie er bisher war, ja wir erblicken sogar einen Gewinn für die ungarische Sprache darin, wenn der deutschlesende Ungar Gelegenheit findet, das einmal gelesene in den ungarischen Artikeln nachzulesen und sich solcher Art die geliebte ungarische Sprache anzueignen. Hoffentlich gewinnt die Sache, um die es sich handelt, gewinnt der „Doh. Közl." durch diese sprachliche Aenderung neue Freunde. Wir heissen sie im Vorhinein herzlich willkommen!

Die Classenlotterie-Lose, deren Absatz für die erste Classe einen immensen Erfolg erzielte, hat viele Verschleisser verlockt Nachbestellungen zu machen, und zwar für feste Rechnung. Schon in der zweiten Klasse zeigte sich jedoch eine merkliche Abnahme der Loskäufer, die jetzt für die dritte Klasse umso bedeutender ist, weil die Lose viel theuerer sind. Ohne Zweifel dürfte dies auch bei den folgenden Ziehungen noch mehr der Fall sein, Angesichts dessen, möchten wir den Verschleissern empfehlen, bei der zweiten Verlosung möglichst vorsichtig zu Werke zu gehen und sich vom redseligen Agenten nicht verführen zu lassen, grössere Abschlüsse zu machen. Aller Wahrscheinlichkeit nach, dürften sich schon in allernächster Zeit solche Agenten bei den Verschleissern einfinden, um sich ihrer Kundschaft zu versichern. Gelegentlich der ersten Verlosung haben wir solche Kaufs- und Kommissionsverträge gesehen, die von dem unpraktischen Gebahren mancher Verschleisser Zeugniss liefern. Wir geben zu bedenken, dass es ja damit keine Eile hat, dass man für feste Rechnung Lose auch im letzten Augenblick bekommt, dass man aber unter allen Umständen jene Firmen genau wählen muss, von denen man die Lose bezieht.

Briefkasten der Redaction.

Herrn A. B. in R. Wir haben Ihr Schreiben erhalten, doch den Inhalt desselben nicht verstanden. Was verstehen Sie eigentlich unter einer ausschliesslich privilegirten Grosstrafik? Wer soll Ihnen hiezu ein Privilegium ertheilen? Haben Sie denn die Institution der Grosstrafiken erfunden?

Herrn W. W. in P. Es ist eine alte Geschichte, dass man mit Gewalt nichts erreichen kann. Für jedes Unrecht gibt es eine Abhilfe, doch nur in gesetzlich vorgeschriebenem Wege.

Frau H. K. in Budapest. Ja, wenn es nach Ihrem Wunsche ginge, könnte in jedem Hause eine Trafik sein, dafür aber sorgen schon Andere, dass dies nicht der Fall ist. Hätten Sie selber eine Trafik, dann würden Sie anders sprechen.

Herrn M. Sch. Budapest. Davon ist uns nichts bekannt. Auskunft hierüber dürfte Ihnen der Finanz-Kommissär ihres Bezirkes ertheilen.

Frau J. F. Budapest. In einem konstitutionellem Staate ist es bekanntlich Jedermann erlaubt dumm zu sein. Sie können also diese Eigenschaft dem Betreffenden nicht verbieten.

Hilfsredakteur: **Ferdinand Heltai.**

Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!

POJATZI FL. ÉS TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemü gyárai Deutsch-Landsbergben (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségüeknek elismert gyufa-gyártmányaikat, és pedig ugy **kénes-**, mint különösen **szalon-gyufájokat.**

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkivüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa,
Magyar honvédszobor-gyufa,
Krokodil-gyufa és
Magyar Imperial-gyufa elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arczképeivel diszitvék.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szives rendeléseiket közvetlenül **Deutsch-Landsbergben** intézni. A legolcsóbb árteteleket tartalmazó árjegyzékünkkel szivesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utcza 8. szám alatt van raktárunk.**

Pojatzi Fl. és Társa
cs. kir. szabadalmazott gyufanemü gyárai
DEUTSCH-LANDSBERGBEN Graz mellett.

Ny. Eckstein Bernát Budapest, Király-utcza 47.